

Posudek diplomové práce Pavly Katzerové „Otcové na rodičovské dovolené v České republice“

Pavla Katzerová si pro svou diplomovou práci vybrala téma z oblasti, která je v českém kontextu dosud probádána jen velmi částečně, na což ostatně v práci sama poukazuje. Otců na rodičovské dovolené není v ČR mnoho, ale je jistě zajímavé, jak prožívají tento genderově netradiční úděl. Důležitější je však teoretický rozměr věci, tj. jak tento fenomén, který byl před dvaceti lety v ČR prakticky neznámý, (ne)posouvá naše představy o maskulinitě a potažmo i o femininitě.

Na úvod mohu konstatovat, že po formální stránce nemám práci moc co vytknout. Je téměř prosta překlepů, text je členěn přehledně a logicky a odkazovací aparát splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Dostatečný je i objem citované literatury.

Teoretická část nabízí standardní vhled do problematiky a dokladuje, že se Pavla v této oblasti teorie dostatečně orientuje. V úvodu nabízí základní informace ohledně klíčových pojmů, jako jsou rodičovská dovolená, mateřská dovolená či otcovská dovolená. Přitom správně poukazuje na řadu úskalí platné právní úpravy v této oblasti. Podobně kriticky přistupuje i ke statistikám vztahujícím se k čerpání rodičovské dovolené muži. Diskuse pojetí femininity a maskulinity ve vztahu k mateřství a otcovství je na odpovídající teoretické úrovni a Pavla cituje relevantní tuzemské i zahraniční zdroje. Vhodné je i zařazení kapitol věnovaných duálnímu trhu práce, neboť do značné míry strukturuje rozhodnutí rodičů o uspořádání péče o děti.

V úvodu empirické Pavla standardně představuje metodologická východiska a zvolenou metodu, přičemž neopomíná obsírně diskutovat její limity, včetně jejího přijetí v rámci feministické tradice. Dostatečně je diskutován výběr vzorků. Problematičtější je samotná struktura rozhovoru, kterou s vedoucím práce před použitím bohužel nediskutovala a tak nemohl ovlivnit její podobu. Otázky nejsou vždy logicky řazeny a není jasné, co jsou hlavní otázky a co rozvíjející podotázky. Chybí také obvyklá závěrečná otázka, která se ptá, zda je něco, co považují respondenti za relevantní, ale nesměřovala tím směrem žádná z otázek badatelky.

Samotná analýza jde asi spíše po otázkách, než po kódech, ale je poměrně důkladná a oceňuji snahu provazovat empirickou a teoretickou část. Autorka také dokládá na konkrétních datech řadu tvrzení, které známe z literatury, ale vesměs jako obecné teze (např. rozpory ve výpovědích mužů ohledně práce v domácnosti, vnější důvody pro rodičovskou dovolenou mužů, podpora otců na rodičovské dovolené ze strany zaměstnavatele atd.). Kritiku analýzy však ponechám na oponentce, protože je pro mne po několikerém čtení náročné hodnotit něco, co jsem se snažil komentáři opětovně posouvat. Omezím se na konstatování, že si autorka zvolenou metodu osvojila poměrně dobře a její závěry jsou v řadě případů velmi zajímavé. Na některých místech však sklouzává až k přílišné popisnosti.

Výraznější problémy jsem neměl ani s procesní stránkou věci. Pavla pracovala konzistentně a cílevědomě naplňovala harmonogram, který si stanovila. Kéž bych totéž mohl říci o všech svých svěřenkyních.

S ohledem na výše řečené navrhuji známku na hranici výborně a velmi dobře.

Ing. Petr Pavlík, Ph.D.
vedoucí práce

4. 6. 2012